

KANSANHUOLTOMINISTERIÖ.

Helsingissä

heinäkuun 15 päivänä 1942.

Kiertokirje N:o 206.

Piiritoimistoille ja kansanhuoltolautakunnille.

Asia: Uuden ostokortin antaminen kadonneen kortin tilalle.

Kansanhuoltoministeriön 8 päivänä heinäkuuta 1942 otsikossa mainitussa asiassa antaman päätöksen määräysten mukaan tulee henkilön, jonka ostokortti on kadonnut, anoa uutta ostokorttia joko siltä kansanhuoltolautakunnalta, jonka toimialueella hän asuu, tai, milloin anomuksen tekeminen sanotulle kansanhuoltolautakunnalle tuottaa erikoista hankaluutta, siltä kansanhuoltolautakunnalta, jonka toimialueella kortti on kadonnut. Viimeksimainittu tapaus tulee kysymykseen esimerkiksi silloin, kun henkilö on tilapäisen työn tai muun syyn vuoksi väliaikaisesti muuttanut asumaan jollekin toiselle paikkakunnalle.

Uutta korttia anottaessa on esitettävä kansanhuoltolautakunnalle jäljennös kortin katoamisen johdosta pidetyssä poliisikustelussa laaditusta pöytäkirjasta tai selvitys siitä, että kortin katoamisesta on tehty ilmoitus poliisiviranomaiselle. Samalla on hakijan esitettävä muu saatavissa oleva selvitys kortin katoamisesta. Kansanhuoltolautakunta voi harkintansa mukaan myös vaatia, että hakijan on jossakin paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä ilmoitettava korttinsa katoamisesta. Sanomalehdessä ilmoittaminen ei tule kysymykseen silloin, kun uutta korttia kadonneen tilalle missään tapauksessa ei saada antaa.

Jos kortti on tuhoutunut esimerkiksi tulipalossa tai rikoksen johdosta menetetty, on

uusi kortti kadonneen kortin tilalle heti annettava. Kortinhakijan oma ilmoitus kortin tuhoutumisesta tai siitä, että kortti on rikoksen johdosta menetetty, ei yksinään riitä, vaan tulee kortin hakijan esittää täysi selvitys kortin katoamisesta. Jos kuitenkin henkilön asuntoirtoimisto on tulipalossa tuhoutunut, voidaan silloin hänen ilmoitustaan kortin tuhoutumisesta pitää riittävänä. Samoin saadaan, jos henkilöltä toteensaatettavasti on varastettu lompakko, hänelle antaa ne käytössä olevat ostokortit, jotka hän on ilmoittanut kadottaneensa.

Milloin kortti on kadonnut sen omistajan tai haltijan syystä, esim. „tuntemattomalla tavalla”, on voimassa erilaiset määräykset uuden kortin antamisesta sen mukaan, onko kadonnut kortti ollut käytössä oleva tai sellainen kortti, joka vielä ei ole ollut käytössä. Käytössä olevana pidetään korttia, jonka kupongeista katoamishetkellä kulumassaolevana jakelukautena yksikin oli voimassa. Tämän mukaisesti on käytössä olevana ostokorttina esimerkiksi kesäkuun 5 päivänä pidettävä vaatetus- ja yleisostokorttia sekä leipä-, maito-, rasva- ja liha-korttien, joissa samaan kantaan on yhdistetty kahden jakelukauden kupongit, kesä—heinäkuun ajan voimassa olevia osia.

Käytössä olevista ostokorteista saadaan ainoastaan kadonneen leipä- ja ostojärjestyskortin sekä yleisostokortin tilalle antaa uusi kortti. Leipä- ja ostojärjestyskortti saadaan antaa aikaisintaan kahden viikon

ja yleisostokortti 3 kuukauden kuluttua siitä, kun ilmoitus kortin katoamisesta on tehty poliisiviranomaiselle. Jos maito-, rasva- tai lihakortti taikka vaatetuskortti tahi jokin muu edellä mainitsematon kortti on kadonnut, ei uutta ostokorttia kadonneen kortin tilalle saada antaa.

Jos taas sellainen ostokortti on kadonnut, *joka ei vielä ole käytössä*, saadaan, milloin leipäkortti tai ostojärjestyskortti on kadonnut, uusi kortti antaa aikaisintaan kahden viikon kuluttua kortin voimaantulosta. Jos henkilö esimerkiksi on toukokuun 5 päivänä ilmoittanut poliisiviranomaiselle kadottaneensa kaikki leipäkorttinsa aina syyskuun loppuun, saadaan hänelle antaa toukokuun leipäkortti sanotun kuukauden 20 päivästä alkaen sekä seuraavan kesäkuun 15 päivästä alkaen leipäkortit aina syyskuun loppuun asti.

Jos taas sellainen maito-, rasva- tai lihakortti, joka ei ole käytössä, on kadonnut, saadaan uusi kortti antaa kadonneen tilalle ainoastaan, milloin pakottavia syitä siihen on olemassa. *Näissä tapauksissa on asia alistettava asianomaisen kansanhuoltopiirin toimiston ratkaistavaksi.* Uuden kortin antaminen tulee kysymykseen vain, milloin samalle henkilölle kuuluvista maito-, rasva- ja lihakorteista joko kaikki tai vähintään kaksi eri elintarvikkeiden hankkimiseen oikeuttavaa korttia on kadonnut. Tällöin saadaan jonkun tai joidenkin kadonneiden korttien tilalle piiritoimiston harkinnan mukaan antaa uudet kortit aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun ilmoitus poliisiviranomaiselle on tehty. Esimerkiksi, jos henkilö on 5 päivänä toukokuuta poliisiviranomaiselle ilmoittanut kadottaneensa maito-, rasva- ja lihakorttinsa kokonaisuudessaan, saadaan hänelle antaa uusi lihakortti ja joko maito- tai rasvakortti 5 päivästä seuraavaa elokuuta alkaen syyskuun loppuun, jolloin uudessa yleisessä ostokorttien jaossa annetut kortit astuvat voimaan. Poikkeuksia tästä määräajasta

voi piiritoimisto tehdä ainoastaan, milloin on kyseessä alle 15 tai yli 60 vuoden ikäinen henkilö.

Jos samalle henkilölle kuulunut leipä- tai ostojärjestyskortti on yhden vuoden kuluessa kahdesti kadonnut, saadaan uusi kortti antaa kadonneen kortin tilalle aikaisintaan kuukauden kuluttua siitä, kun ilmoitus poliisiviranomaiselle kortin katoamisesta on tehty. Jos toistamiseen kadonnut leipäkortti ei ole ollut käytössä oleva kortti, saadaan uusi kortti antaa aikaisintaan kuukauden kuluttua sen voimaantulosta. Vuoden aika lasketaan alkavaksi siitä, kun ensimmäisestä kortin katoamisesta on tehty ilmoitus poliisiviranomaiselle. Jos jokin muu kortti katoaa kahdesti ei uutta ostokorttia saada antaa, ellei pakottavia syitä siihen ole olemassa ja *on asia näissä tapauksissa alistettava piiritoimiston ratkaistavaksi.* Uusi kortti saadaan antaa vain milloin aivan erikoisia syitä siihen on olemassa.

Edellä selostetun määräyksen soveltamisen edellytyksenä on, että henkilö, kadottuaan korttinsa ensimmäisen kerran, on saanut kadonneen kortin tilalle uuden kortin. Ellei uutta korttia ole annettu ja henkilö toistamiseen kadottaa samojen elintarvikkeiden hankkimiseen oikeuttavan korttinsa, on kortti annettava niiden määräysten mukaan, jotka koskevat ensikertaista kadottamista.

Edellä olevista määräyksistä poiketen saadaan alle 3 vuoden ikäiselle lapselle antaa heti kadonneiden korttien tilalle kaikki kortit, mikäli ilmoitusta korttien katoamisesta ei ole pidettävä ilmeisesti vääränä. Samoin saadaan alle 10 vuoden ikäiselle lapselle antaa kadonneiden leipä-, ostojärjestys- ja maitokortin tilalle heti uudet kortit. Niinikään saadaan, jos raskaana olevalle tai imettävälle naiselle taikka sairaalle henkilölle kuulunut elintarvikkeiden hankkimiseen oikeuttava ostokortti on kadonnut, leipä-, ostojärjestys- ja maitokortti

antaa heti sekä, jos jokin muu elintarvikkeiden hankkimiseen oikeuttava kortti on kadonnut, kuukauden kuluttua siitä, kun kortin katoamisesta on ilmoitettu poliisiviranomaiselle. Asian ratkaisuun ei vaikuta, onko kadonnut kortti käytössä oleva vai sellainen, joka ei ole vielä käytössä.

Myödyn tai muutoin toiselle luvattomasti luovutetun kortin tilalle ei saada antaa uutta korttia. Tätä määräystä ei kuitenkaan ole sovellettava siinä tapauksessa, että kortin omistaja on säännöstelymääräysten mukaisesti luovuttanut korttinsa toisen henkilön haltuun ja tämä on sen myynyt tai muutoin luvattomasti luovuttanut toiselle kortin omistajan antamatta siihen suostumustaan tai voimatta sitä etukäteen varoa.

Uutta ostokorttia kadonneen kortin tilalle annettaessa on siitä irroitettava jakelukauden kulunutta osaa vastaavat kupongit kortin antamispäivään saakka, mikäli kysymykseen tulevia kuponkeja on jakelukau-

tena voimassa useampia kuin yksi ja irroitettavia kuponkeja vastaava aika on katsottava täysin kuluneeksi.

Yleisessä ostokorttien jaossa saadaan antaa kaikki jaettavat kortit, vaikka määräaika jonkin kadonneen kortin suhteen olisi-kin vielä kulumassa. Siitä, millä tavoin kortit saadaan antaa, jos yleisostokortti tai niiden saamiseen oikeuttava yleisostokortin kuponki on hävinnyt, määrätään erikseen.

Kansanhuoltolautakunnan tulee ostokorttien jaossa muodostettuun kortistoon tehdä asianomaisen henkilön korttiin merkintä uusien korttien antamisesta kadonneiden korttien tilalle. Vastaava merkintä on myös tehtävä asianomaisen henkilön yleisostokorttiin.

Ratkaistessaan anomuksia uuden ostokortin saamisesta kadonneen kortin tilalle tulee piiritoimiston ja kansanhuoltolautakunnan, milloin anomus hylätään, antaa anojalle päätös, johon on liitetty valitusosoitus.

Osastopäällikkö *Onni Toivonen.*

Apul. toimistopäällikkö *Olavi Alanko.*

Helsinki 1942. Valtioneuvoston kirjapaino.